ב א מיי׳ פי״ט מהלכות איסורי ביאה הלי יח סמג לאוין קכב טוש״ע אה״ע סי׳ ב סעיף ג:

:[05

בא ג מיי׳ שם פ״כ הלכה

:[ו"טס

בב ד מיי פייט שם הלכה

בג ה מיי׳ שם הלכה כא

טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' כב וסי' ב סעי' ג:

מוסת תוספות

א. גזרו על פתן לפי שהיו

מבטלין בנין ביהמ״ק בימי עזרא. תוס׳ גיטין י.

ב. נתוס' שם ונתוס' הרא"ש כתוב. דמיירי בעיסת ישראל והכותי

לש ג דהשווה הכחור

שבתורה. תוס' כתוכות כל.

ליה לכל. ד. דק"ל הנושא נשים בעבירה אסור עד

שידור הנאה וכו׳. שס.

מוסף רש"י

מצת כותי מותרת. בפסח לאכילה ולא חיישינן

שמל החמילה (גיטין י. וכעי"ז חולין ד.). ואדם יוצא בה ידי חובתו

בפסח. שהכתוב קבעו חובה לאכול מלה בלילה

ראשונה, דכתיב (שמות יב) בערב תאכלו מצות, ואם

ישב ולא אכל עבר בעשה

לילה הראשון שהוא חייב לאכול מנה המשתמרת,

מלות, ואפילו ידעינו בה

אלא אם כן עבד לה שימור

לשם חובת מנה, דכתיב (שמות שם) ושמרתם את

המצות, וכותים בקיאין הן

ועושין לה שימור (גיטין י.). ורבי אליעזר אוסר.

אף באכילה כל ימות הפסח

לוף במכינה כל ימות הפסת דחשדינן להו שמא מחמינין (שם). לפי שאין בקיאים

בין שיאור לסידוק, בין

הכסיפו פניו ללא הכסיפו

שהחזיקו בה כו". ונהכל

סופרים

. ולהבחין

בדקדוקי מצות. יודעין לשומרה ולי

(חולין ד.). משום

דלא החמינה לא נפי

שנריכה להשתמר

כדכתיב

ב נטור אה"ע סי׳

אליעזר כותי לא ישא כותית שמא

אחד מן הבקיאין שלא אירע פסול

בנישואי אבותיו והשני משאינן בקיאין

ואירע ספק אשת איש בקידושי

אבותיו שנתקדשה לאחר ואמרו אינן

קדושין ונשחת לחחר: מלת כותי

מוסרם. לאכלה בפסח ואין בה

משום חששה דחימון: וחדם יולה

בה. בלילי י"ט הרחשון שהמלה

חובה ויולא בה דלא הוי 🗣 כקמחין

ובציקות של עובדי כוכבים שלא

חמלו דקי"ל (פסחים דף מ.) אדם

ממלא כריסו מהם ובלבד שיאכל

:ועמ"ש תוס׳ ב"ב לג: גיטין י. [תוספתה פסחים ווה], ג) . אלעזר, לפנינו "י ברש"ש, "ייטין פ"ב ה"בן, ג) ובכת"י כרש"ל, ועיין ברש"ש, ובהגהות בן אריה לגיטין י ע"א], ד) ג"ו שם ברכות מו:, ד) [בכת"י: הכת. וכל"ל], ו) ["אמר" ליתא בכת"י. ועיין רש"ל ורש"ש], 1) [עי' לעיל עד ע"ב], ח) [עירובין סה: יש"נ], ט) [עי' חוס' בב"ק לח: ד"ה ועל הכותית], י) ס"א לויים וישראלים, י פסחים ג:, ל) ["עד" ליתא בכח"י ודפו"ר, וכ"ל ברש"י נו"ם ובחויונון. יבמות פד: פה.], ם) [עי׳ יצנוות פר. פיג], ש) [ער רש"ש דנראה מפסחים דל"ג קמחין], ע) [נדל"ל אומה ואם אמה. (רש"ש)], פו [ל"ל וכהן, בשיטת מהרי"ב, רע"ב תויו"ט ובר"י הוקן], ל) [בדפו"ר וע"י: את אמו וכו' בנותיהן לכהנים וא"ל לבדוק אחריהם], ק) [ע"ב], ל) [שט], ש) [ט מ איתחוא], ש) [וכ״ה במשנה שביעית פ"ח מ"י. וע"ע תוס' חולין יג ע"ח ד"ה פיתון, א) [ל"ל דהם. (הר"ש מדעסויה)], בהם. [חולין ג ע"ה ב) [חולין ג ע"ה וע"ש ברש"י. וע"ע נדה נלקמן :לפו״ר מ ע״ל], ג) עו ע״ל], ד) (2 הוי], ה) [כתובות יד:],

תורה אור השלם

ובדפו"ר: דאביהו.

ו [לקמן עו.],

ו הי ישרו אחירו יחדו לו לא תהיה אשת המת החוצה לְאִישׁ זְר יְבְמָה יָבא עָלֶיהָ וּלְקָחָה לוֹ לִאִשָּׁה וִיִבְּמַה:

דברים כה ה

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תום' ד"ה לריך וכו' היינו דוקא להכשיר בניהם היינו דוקא להכשיר בניהם לעבודה וכו'. נ"ב עי' ב"ח סי' ב' אות ד' וחדושי מהרי"ט כאן:

תום' ר"י הזקן

מתני'. ד׳ אמהות. שנים האם. שהם שמנה. כל אחת אמה עמה, [אמה שלא ובודקים היו (טמאות) וממזרות] לקהל. ואם אבי אמה. של אשה זו שהוא אם [אבי] אמה. לויה וישראלית. וכהן בא לכנסה, שהערוב נמצא בהם יותר. מן המזבח. שאם התחיל לבדוק אביה שמש במזבח אין צריך לבדוק באמותיו שאם לא היה מיוחס לא היו מניחין אותו לעבוד. מז הדוכז. שהעידו עליו

לשורר שיר. אבל לנשיאות כפים לא דאית ליה אין מעלין מנשיאות כפים ליוחסים בפרק האשה שנתארמלה

ופוטרין את הנשואות. מן החלילה ולרבי עקיבא בני חייבי לאוין ממזרים הם: החולה. החילונה שלא נכנסה עדיין לרשות הבעל לנשוחין: ויש חומרים. היינו רבי חליעזר: לפי שחין בקיחין. אסרום ולקמן מפרש לענין יוחסין מאי בקיאין איכא הלכך לרבי

מצת כותי מותרת. פי׳ מותרת לאכלה בפסח ואין בה משום חששא דחימון ואדם יולא בה ידי חובתו בפסח בלילי יו"ט ראשון שאכילתה חובה ולא הויא כקמחין ובנקות של עובדי כוכבים דקיימא לן (פסחים דף מ.) דאדם ממלא כריסו מהן ובלבד שיאכל

כזים מצה באחרונה וא"ח והא אחרי ובפרחי דר"א פל"חם) כל האוכל פת כותי כאילו אוכל חזירא וי"ל היינו דווקא פת שהכותי לש ועושה בביתו אבל העיסה שהכותי עושה בביתו של ישראל מותרב ונראה איהא דקאמר ואדם יוצא בה ידי חובתו היינו דוחה שגם הכותי יאכל ממנה דאל"כ לא יצא ידי חובתו דהא לית להו לפני עור לא תתן מכשולם: הנושא אשה בהנת. פי׳ כהן

וקאמר דלריך לבדוק משום שאנו רולים שבנה ישמש ע"ג המזבח אבל אין לפרש דמיירי בישראל הבא לישא אשה כהנת ורוצה שיהא בנה כשר לכהונה דא"כ אמאי נקט כהנת אפילו היתה חללה נמי הוי בנה כשר לכהונה דבני ישראל מקוה טהרה לחללותם: צריך שיבדוק אחריה ארכע אמהו'.

פי׳ בקונט׳ בודקין משום חשש וחבירי כהן נאמן להאכילו בתרומה ואין נאמן להשיאו אשה:

שבח לישה חשה כהנת

דממזרות ולא נהירא מדפריך גמ' ואיהי נמי תבדוק בדידיה ומשני לא הוזהרו כשרות לינשה לפסולים ומחי החמר הא הוזהרו לינשא לממזרים ג דהא אפילו [מאן] דאמר לא הוזהרו היינו דוקא לינשא לחלל קאמר אבל לממזרים לא לכך לריך לומר דחששא דמתני׳ יי הוא משום חללות אבל משום ממזרות לא שייך חששה כלל 🔊 דמכירין ישראל ממזרים שביניהם ומיהו תימה הא קתני לויה וישראלית מוסיפין עוד אחת ואי לא בדקי אלא בפסול חללות לויה וישראלית אמאי נריכין בדיקה כיון י דאבוה לוי או ישראל אי אפשר בשום ענין להיות בה פסול חללה שהרי לכ"ע בני ישראל מקוה טהרה לחללות וא"כ ישראל שנשא חללה בתו כשרה לכהונה" וי"ל דעיקר הבדיקה ותקנה משום פסול חללות ואגב בדיקה דחללות בדקי נמי היכא דלא שייך אלא פסול ממזרות כגון לויה וישראלית אבל גבי איהי דליכא פסול חללות דלא החהרו כשרות לינשה לפסולין לה לריך לבדוק משום ממזרות ור"ת כתב בספר הישר דהא דנריך לבדוק היינו דוהא להכשיר בניהם אן לעבודה אי נמי להכשיר עלמו לעבודה™ אבל להאכילו בתרומה א"ל בדיקה כדאמר פ' האשה שנתארמלה (כתובות דף כד.) אני כהן

שוחטין (חולין שם) מפרש בתופץ (מוכץ שם) מפרש דאתי ר"ש לאוסופי אתנא קמא אף מצוה שהיא . מדברי בה סמכינן עלייהו (גיטין י). אין בודקין. לענין יוססין ליטא אשה, לא מן המזבח ולמעלה. מם שימש במובח אין לריך מש שימש במובח היו לחי מם שימש במוכח מון נדין לבדוק למעלה הימנו, דאם לא היה ראוי לכהונה לא היו מניחין אותו לשמש, מ"ד) לשכת הגזית שם

סיו יושבים ב"ד מיחסי שנמנא בו פסול כשהיה להתחנך רולה לוגש שחורים ויולא (פנ ג:). משוטרי הרב דיינין בעלמה שחינן ממנין קטנה (לקמן ע"ב). **לא**

שמותרים בישראל, ואע"פ שהכהן החהר בחללה, כהנות לא החהרו בחללים (יבמות פד). לפסולי כהונה, גר חלל משוחרר שהכהנים החהרו על בנותיהם והם לא החהרו עליהם מלישא אותן, אבל לפסולין שהאנשים הפסולין החהרו עליהן מלישא אחרונה מחהרו שליהם, דהשוה הכחוב אשה לאיש לכל עונשים שבחורה, והכי אחרינן אותן, כגון ממזרין או נתינים, אף הנשים החהרו עליהם, דהשוה הכחוב אשה לאיש לכל עונשים שבחורה, והכי אחרינן ביבמות (שם) בפרק יש מותרות (לעיל עג.).

ופוטרים את הנשואות מאי דרשי ילא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר הך דיתבה חוצה היא לא תהיה לאיש זר אכל הך דלא יתבה חוצה תהיה לאיש זר ורבי עקיבא למעמיה דאמר יש ממזר מחייבי לאוין ויש אומרים לפי שאין בקיאין בדקדוקי מצות מאן שיש אומרים אמר רב אידי בר אבין רבי אליעזר היא ∘דתניא מצת כותי מותרת ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח ורבי יאליעזר אוםר לפי שאין בקיאים בדקדוקי מצות רבן שמעון בן גמליאל אומר ייכל מצוה שהחזיקו בה כותים הרבה מדקדקים בה יותר מישראל ואלא ∘הכי מאי אין בקיאין לפי שאין בקיאין בתורת קידושין וגירושין יאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה ממזר מאחותו" וממזר מאשת אח נתערבו בהן מאי קא משמע לן יש ממזר מחייבי כריתות ניתני חדא סמעשה שהיה כך היה ורבא אמר שעבד ושפחה נתערבו בהן איסורא משום מאי משום שפחה ניתני חדא מעשה שהיה כך היה: **כותני'** יהנושא אשה כהנת צריך לבדוק אחריה ארבע אמהות שהן שמנה אמה ואם אמה ואם אבי אמה ואמה ואם אביה ואמה ואם אבי אביה ואמה לויה וישראלית במוסיפין עליהן עוד אחת פלויה יאין °בודקין לא מן המזבח ולמעלה ולא מן הדוכן ולמעלה ולא מן הסנהדרין ולמעלה וכל שהוחזקו אבותיו משומרי הרבים וגבאי צדקה משיאין לכהונה ואין צריך לבדוק אחריהן רבי יוםי אומר אף מי שהיה חתום עד⁶ בערכי הישנה של ציפורי[®] רבי חנינא

מינצו בהדי הדדי בעריות הוא דמינצו ואם איתא דאיכא מילתא לא אית ליה קלא דגברי דכי מינצו בהדי הדדי ביוחסין הוא דמינצי אם איתא דאיכא מילתא אית ליה קלא ואיהי ואמה. של אם אביה: ואם אבי נמי תבדוק בי' בדידיה מסייע לי' לרב ידאמר אביה. של זו שהוא נושא ואמה: רב יהודה אמר רב הלא הוזהרו כשרות לינשא לויה וישראלית. פי לכהן בא לכונקה: לפסולים רב אדא בר אהבה תני ד' אמהות מוסיפין עליהן עוד חחת. חם חחת שהם שתים עשרה במתניתא תנא ד' אמהות בכל זוג וזוג כגון אמה ואם אמה שהם שש עשרה בשלמא לרב אדא בר אהבה ואמה וכן כולם: אין בודקין מן המובה ולמעלה. התחיל לבדוק באמהות ומצא שאבי אביה שימש על המובח בידוע שמיוחס הוא: ולא מן הדוכן ולמעלה. אם הועד עליו שעמד אלל הלוים בדוכן לשורר שיר: ולא מן הסנהדרין ולמעלה. אם נמנה בסנהדרין א"ל לבדוק "אותו וכן שוטרי הרבים וגבאי לדקה משיאין בנותיהם לכהן ואין לריכין לבדוק. וטעמא דכולהו מפרש בגמרא ש: אף מי שהיה החום בערכי הישנה של ליפורי. עיר סמוכה לליפורי ששמה ישנה כדאמרינן בעירובין (דף נט.) כעיר מדשה שביהודה דהיינו עיר ששמה חדשה כדכתיב (יהושע מו) לגן וחדשה: בערכי. שהיה כתוב בסדרי הדיינין שהיו רגילין לייחם את הראויים לדון שהיו מיוחסין וכותבין על הסדר פלוני ופלוני מיוחסין הן שאין רגילין בני המקום למנות דיין שאינו מיוחס: באיסטרטיא של מלך. בגמראי? מפרש לה: גב' מאי שנא בנשים דבדקינן. כדקתני ד' אמהות ולא קתני ארבע אבות שיהו בודקין אביה

ואבי אביה שלא היו ממזרים: בעריות הוא דמנצו. אין זו מגנה את זו בפסול ייחוס אלא בזנות: ואם איסא דאיכא בהו מילסא. לפסול

יוחסין לית ליה קלא: **איהי נמי**. הכהנת אמאי לא הצריכוה לבדוק ביחוס בעלה ד' אמהות דילמא איכא מילחא בנשי משפחתו ביוחסין:

לא הווהרו כשרות. כהנות לינשא לפסולין כגון חללי גירי וחרורי וכיון דלא הקפידה תורה עליהם ליוחסין רבנן נמי לא עבוד בהו מעלה

לאלרוכינהו בדיקה ואפילו מחמת ממזרות ושתוקות אלא כי שאיתחזיק איסורא ביה אבל לחששא ולמיבדק לא אלרכינהו: שהם שחים עשרה. על כל זוג מוסיף לבדוק עוד אם למעלה: שש עשרה. על כל זוג של משנחינו מוסיף אמה של עליונה ואם אמה:

כזית מנה אחרת באחרונה משום דבמלת מלוה בעינן שימור לשם מצוה אבל מלת כותי א"ל לאכול מלה אחרת באחרונה דבקיאי במלות שימור: וחלה הכח. גבי יוחסין מאי אין בקיאין שייך למימר: מאי קמ"ל. האי ממזר מאחומו דקא פרים ממאי הוה ולא תנא ממזר סתמא: ומשני יש ממור מהייבי כריתות קה משמע לן. ולהפוקי ממחן דאמר (יבמות דף מט.) אין ממזר אלא מחייבי מיתות בית דין: וניתני הדא. ממזר מאחותו נחערב בהן: עבד ושפחה נתערבו בהן. עבד נשא מבנותיהם ושפחה נשאת לאחד מהם ואין אותה משפחה ידועה: איסורא משום שפחה. ופרכינן דע"כ עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הוולד כשר אלא שפחה ולדה עבד: ניסני. שפחה לחודה: מתבר' אשה כהנת. דווקא נקט כדקתני סיפא לויה וישראלית מוסיפין עליהן עוד אחת: ארבע אמהות שהן שמנה. בודקין בדורותיה ארבע בן אנטיגנום אומר אף מי שהיה מוכתב אמהות שתים מלד האב ושתים מלד באסטרטיא של מלך: גמ' מאי שנא בנשי האם שהם שמנה כל אחת מהם בדקינן ומאי שנא בגברי לא בדקו נשי דכי ש אמה ואם אמה. בודקין שלא היו ממזרות או אחת מן הפסולות לקהל: ואם אבי אמה. של אשה זו שהוא נושה: וחמה. של הם הבי המה: ואם אביה. של זו שהוא נושא:

[כתובות כד, ב]. ולמאן דאית ליה מעלין אפילו מנשיאות כפים קאמר. [ולא מן הסנהדרין ולמעלה]. וכן אם נמצא שהיה מן הסנהדרין אין [צריך] לבדוק אמו. משיאין לכהונה. ואין צריכין בדיקה. ובגמ' מפרש [מ"ט דתני] ארבע בנשי ולא תני ד' אבות.